

Újpest-Belsőváros

2004. 03. 28.

Loránt Gábor

ÁLLAPOTFELMÉRÉS

Lectio: Neh 2,11-20

Alapige (textus): Lk 14,28-30; Neh 2,17b és 20

„Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, és nem számítja ki a költséget, hogy telik-e mindenre a befejezésig? Nehogy - miután alapot vetett, de nem tudta befejezni - gúnyolni kezdje mindenki, aki látja, és ezt mondja: Ez az ember építkezni kezdett, de nem tudta befejezni.”

Jeruzsálem rommá lett, és kapui tűzben égtek el. ... Maga a menny Istene ad nekünk sikert, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést. Nektek azonban semmi részetek és jogotok nincs, emléketek sem marad Jeruzsálemben.

Imádkozzunk!

Urunk! Hadd magasztaljunk Téged, hogy minden a Te kezében van: a jó napok és a rossz napok, az öröm és a bánat. De tudjuk azt is, hogy Te még a rosszból is jót akarsz előhozni, hogyha a várfalakon rések vannak, s a kapuk tűzben égtek meg, ezzel is célod van, hogy munkára indíts bennünket. Megvalljuk, Urunk, hogy gyakran élünk úgy, mint akik nem figyelnek sem rád, sem a körülményeinkre. Napról napra tengetjük az életünket, akár testi, akár lelki értelemben, sodortatunk és nincsenek kitűzött céljaink, nem ismerjük a Te akarodat. Ezért olyan erőtlen és ezért olyan hiábavaló gyakran az életünk. Hadd valljunk meg hitetlenségünket vagy kishitűségünket. Hadd valljuk meg, hogy nem értjük a szavadat. Hadd valljuk meg, hogy ha értjük is, de olyan nehéz engedelmessé válni. Adj nekünk, Urunk, céltudatos életet! Urunk! Köszönjük a keresztet és köszönjük az üres sírt, amely az alapja lehet a mi hívő életünknek. Adj megtérést, hogy belépjünk azon a keskeny

kapun, és hogy elinduljunk az úton, amely a Te országod útja. Kérünk Urunk, hogy a mindennapjainkat is a Te akaratod határozhassa meg, hogy ne értelmetlen, hiábavaló életet éljünk, hanem Veled és általad értelmes és célirányos életet. Kérünk Urunk, hogy így áldd meg ezt a mai délelőttöt is. Így könyörülj rajtunk a Te Igéd és Szentlelked által, hogy a mai napon is jobban érthessük a Te akaratodat. Kérünk, hogy vezess bennünket minden utunkon. Kérünk, hogy adj engedelmes szívet! Légy igehirdetővel és légy igehallgatóval, légy mindannyiunkkal egyaránt!

Ámen.

Isten **bűnbocsátó** kegyelmének hirdetése:

Jézus szavai: *„A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson: én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.”* (Jn 10,10)

Igehirdetés

Kedves Testvérek!

Mindig vannak olyanok, akik napról napra, vagy – talán így is mondhatnám – hónapról hónapra élnek. Hó elején megkapják fizetésüket, aztán egy hónap alatt felélik ezt az összeget, s aztán kezdődik az egész előlről. Vannak olyanok is, akik nagy adósságba verik magukat. Megtetszik nekik ez is, az is, esetleg egy új autó, vagy valami házimozi-rendszer, esetleg valami más, és aztán kölcsönből és hitelből áll az életük. Törlesztik, amíg tudják, és törlesztik, amíg esetleg be nem áll a krach, amíg talán munkanélkülivé nem válik a családfő, és aztán nincs miből törleszteni a részleteket. Vannak olyanok is, akik terveznek, akik tudják, hogy meddig ér a takarójuk, de aztán addig is nyújtózkodnak. Akik felmérik a célokat, és felmérik az alaphelyzetet is, akik stratégiát dolgoznak ki, hogy honnan tudnak innen oda eljutni. Félretesznek, esetleg forgatják a tőkét. Régebben sok fiatal így jutott első lakáshoz az ifjúsági takarékbetétkönyv révén.

Jézus is valami hasonlóról beszél. Két példázatot is használ. Ebből csak az elsőt olvastam fel: *„Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, és nem számítja ki a költséget, hogy telik-e mindenre a befejezésig? Nehogy - miután alapot vetett, de nem tudta befejezni - gúnyolni kezdje mindenki, aki látja, és ezt mondja: Ez az ember építkezni kezdett, de nem tudta befejezni.”*

Két hete elmondtam, amikor Nehémiás könyvét kezdtük el tanulmányozni, hogy az idei esztendő alapgondolata, témája az új életben járás, a vezetés, az engedelmisség. Március közepéig Pál apostolnak az Efézusbeliekhez írt levelét tanulmányoztuk. Ez Pálnak egy alapvetése, – hogy így mondjam: – elméleti fejtegetése a keresztyén életről és ezen belül is a vezetésről. Vannak gyakorlati eligazítások, előírások, tanácsok is ebben a levélben. De most, amikor elkezdtek

Nehémiás könyvét tanulmányozni, itt már a gyakorlatot az élet mindennapjaiban látjuk. Úgy áll előttünk Nehémiás könyve, mint egy illusztráció a vezetéshez.

Nehémiás életén és szolgálatán keresztül látjuk azt, hogy hogyan kell új életben járni. Hogyan lehet gyakorlatilag megélni a vezetést és az Isten iránti engedelmességet.

Két hete az imádság fontosságáról volt szó. „Imádság mindenek előtt”, ez volt az alkalom címe. A mai alkalomnak talán lehetne ez a címe: „ÁLLAPOTFELMÉRÉS”. Isten akaratának teljesítése az engedelmességet elengedhetetlenül vonja maga után, hogy tudni kell, hogy honnan és hová, mi által, vagy – még inkább: „Ki által” – minek vagy kinek az ellenében kell haladnunk előre.

Így most, ezen az alkalmon egy állapotfelmérésre hív bennünket Isten. Három állapotot kell felmérnünk: a kiinduló állapotot, aztán következik Isten akaratának felmérése – vagy talán ez így nem is jó, hogy „felmérése”, inkább: „felismerése”, és végül: az akadály felmérése. Nézzük ezeket végig textusunk alapján!

1 Az első, ami elengedhetetlenül szükséges: **a kiinduló állapot, az alaphelyzet felmérése.** Láttuk az Igében: Nehémiás megérkezett Jeruzsálembe. Tudta, hogy nem mondhatja el Jeruzsálem lakóinak, a papoknak, az előjáróknak, hogy milyen célból érkezett, hogy milyen feladat elvégzésére indította lelkét az Isten, egészen addig, amíg fel nem méri a helyzetet, amíg a helyszínen körül nem néz, és ennek alapján tervet nem készít.

Így olvastuk, hogy három napig nem csinált semmit. Talán puhatolódzott. Egészen biztosan sokat imádkozott. Hiszen látjuk, hogy Nehémiás az imádság embere is. Talán készülődött. Aztán néhány megbízható embert maga mellé vett, és elindult, és körbejárta a falakat. Megnézte a romokat, megnézte a várfalakat, amelyeken rengeteg rés volt. Megnézte a kapuk helyét, hiszen a kapuk tűzben égtek el. Mindez a körbejárás éjszaka történt. Egészen valószínűen holdvilágnál – bár ez nincs benne az Igében –, mert csillagfénynél nem lehet megvizsgálni a romokat. Azért éjszaka, hogy még ne tudja senki.

Így olvassuk az Igében: *„Magatok is látjátok, hogy milyen bajban vagyunk: Jeruzsálem rommá lett, és kapui tűzben égtek el.”* Nehémiás felmérte az alaphelyzetet. Isten vezetésében az első lépés mindig egy helyzetértékelés: a bűnök és nyomorúságok feltárása. Aki nem számol az emberi bűnnel, a magáéval és a másokéval, az nem méri fel jól a kiinduló helyzetet.

Kedves testvérek! Meg kell vallanom őszintén, hogy egy barátságom így ment tönkre. Én már akkor is hívő ember voltam, de nem voltam – mint ahogyan életem végéig ne leszek – büntelen. A barátom hívő ember, élő hitre jutott, megtért ember, de ő sem büntelen. Én nem számoltam az emberi bűnnel a barátságunkban. Túlságosan sokat vártam tőle, és ez felemésztette barátságunkat.

Hogyha valaki nem számol az emberi bűnnel, akkor olyan, mint az az ember, mint aki tornyot akar építeni, de nem számolja össze a költségeket. S aztán lehet, hogy az alapokat lerakja, de a tornyot már nem tudja felépíteni. Aki nem számol az

emberi bűnnel, a magáéval és a másokéval, az nem méri fel jól a kiinduló helyzetet. Mert az Isten vezetésénél is tisztában kell lennünk azzal, hogy bűnös emberek vagyunk.

Az alaphelyzet az, hogy a várfal tele van réssel, és tűzben égtek el a kapuk. És ez lelki értelemben akkor azt jelentette, hogy a szomszéd népekkel fizikai és lelki keveredése jött létre Isten népének. És ez ma is éppen ezt jelenti. Hiszen a várfalak, amelyek elválasztanak bennünket, jó értelemben elválasztanak a külvilágtól, hogy a külvilág szennye és mocska ne szivárogon be a hívő ember életébe. A kapuk pedig a világ felé való közlekedés szabályos eszközei. Ahol át lehet menni, és ahol vissza lehet térni.

Jézus azt mondta egy helyen: „*Én vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik, az bejár és kijár, és legelőre talál.*” (Jn 10,9) Jézus Krisztus a kapu, az egyetlen kapu az üdvösségre!

De ilyen értelemben is érvényes, hogy Ő a kapu: a világ felé való közlekedés szabályos eszköze. A hívő, megtért embernek bizonyos értelemben a világtól szeparáltan kell lennie. Ez nem azt jelenti, hogy ki kell vonulnia a világból. Ahogy Jézus is imádkozott az övéiért: „*Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.*” (Jn 17,15)

A várfalak azok, amelyek megvédik a hívő ember életét a külső világ szennyétől, nyomorúságától. És a kapu az, amelyen keresztül a világgal szabályosan kapcsolatot tarthatunk, hiszen feladatot bízott ránk az Úr, hogy hirdessük az evangéliumot, hogy hirdessük az örömhírt. Ki kell mennünk ebbe a világba mint az Isten országának nagykövetei. Képviselnünk kell annak az országnak az érdekeit, amely elküldött bennünket. De a várfal csupa rés, és a kapuk tűzben égtek el. Mert mindezt az elméletileg szép dolgot, a kapukat és a falakat megrontotta az emberi bűn: a keveredés a világgal és a tiltott utak, amelyekben, sajnos, a hívő emberek – én úgy gondolom – valamennyien vétkesek. Nem tudjuk kivonni magukat ennek a világnak a hatásai alól: a várfalak tele vannak réssel, és a kapuk tűzben égtek el.

Az első lépés mindig a helyzetértékelés, a bűnök, a nyomorúságok feltárása és a bűnbánat.

2 De ennyi nem elég! Nem elég a bűnöket felismerni, és nem elég a bűnöket megvallani, hanem **fel kell mérni az Isten akaratát**, vagy ahogyan pontosabban mondtam: **fel kell ismerni az Isten akaratát**, és ez a második az állapotfelmérésben.

Nehémiás, miután megtekintette a romos várfalakat és a kapuknak a hült helyét, tudta azt, hogy mit kell tennie: a falakat újra fel kell építeni, renoválni kell, és új kapukat kell készíteni. Ezt világosan látjuk a történetből.

De mi esetünkben is világosan kell látni a célt. Meg kell ismerni azt a célt, amelyet Isten ad elénk. Ugyanakkor az Isten által adott konkrét feladatokat ki kell tűzni, mint ahogyan Nehémiás is kitűzte a konkrét feladatokat, hogy most ezt meg ezt kell csinálni.

Isten akaratának felmérésében, felismerésében azonban még egy tényezőnek ott kellett lennie: hogy Isten jóakarátát és Isten kegyelmét át kell élni. Át kell élni, talán először a megtérésben, az újjászületésben, de életünk minden idejében, mint hordozó erőt. Isten kegyelme és jóakarata a hordozó erő a szolgálatunkban. Ahogyan a 17, 18. és 20. versekben olvassuk: *„Jöjjetek, építsük fel Jeruzsálem várfalát, hogy ne gyalázhassanak többé bennünket! Elmondtam nekik, hogy Istenem milyen jóakarátú volt hozzám, és hogy milyen szavakat mondott nekem a király. Erre ők így feleltek: Kezdjük el az építést! És bátran hozzáfogtak a jó munkához.”* Aztán később Nehémiás így mondja: *„Maga a menny Istene ad nekünk sikert, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést.”*

Csak egészen zárójelben hadd tegyem fel a kérdést, hogy vajon Isten szolgálói vagyunk-e valamennyien? Vajon az Ő szolgálóiként kezdjük-e el az építést? Azt az építést, amelyet Isten bízott ránk, és amelyhez Isten adja a sikert, a jó szerencsét. Isten adja az erőt. Isten tüzi ki a célt, Isten adja a konkrét feladatokat, és Isten adja az erőt, amely által a feladatainkat el kell végezni.

Ugyanakkor sok hívő ember számára is problémát jelenthet Isten akaratának a felismerése. Pedig egyszerű! Hogy a falak és a kapuk ellássák a feladatukat! Ez a mi tennivalónk! Hogy épek legyenek a falak, és épek legyenek a kapuk.

Behoztam most a II. Helvét hitvallást, amely a Szentírás igaz magyarázatáról ír nagyon tömören megfogalmazott gondolatokat, és amit ide is lehet alkalmazni. *„Az Írásnak csak azt a magyarázatát ismerjük el igaz keresztyén értelmű magyarázatnak, amely magából az Írásból van véve, annak a nyelvnek szelleme szerint, amelyen írták azt, valamint a körülmények szerint mérlegelve, és a hasonló vagy eltérő több és világosabb helyeknek egybevetésével kifejtve, amely egybevág a hitnek és a szeretnek regulájával, és kiváltképpen szolgálja Isten dicsőségét és az emberek üdvösségét.”*

Úgy gondolom, hogy ezt a megfogalmazást, amely ugyan a Szentírás magyarázatára vonatkozik, Isten akaratának felismerésében is alkalmazhatjuk. Hiszen Isten akaratát honnan tudjuk felismerni? Egyedül a Szentírásból! Egyedül a Szentírásból, ha a Szentlélek világossá teszi számunkra, hogy mit mutat az Írás Istenről, hogy mit mutat az Írás az emberről, és hogy mit mutat az Írás rólunk, hogy milyen feladatokat ad, mire figyelmeztet, mire indít. Hogyha esetleg nehezebben értjük, akkor meg kell néznünk azt, hogy más, hasonló helyeken talán világosabbá lesz számunkra az Ige. És amely – a Hitvallás szavaival élve – egybevág a hitnek és a szeretetnek a regulájával. Talán én a magam részéről még hozzátenném a reménységet is: hit, remény, szeretet, és amely Isten dicsőségét és az emberek üdvösségét szolgálja. Ez az Isten igaz akaratának megismerése is, hogy mire indít bennünket Isten, hogy mi a mi feladatunk. Talán lehet ezt így fogalmazni, ahogy fogalmaztam is az előbb, hogy ugyanaz a feladatunk, mint Nehémiásnak: a falak réseinek rendbehozatala, a romok felépítése és a kapuk felállítása, hogy ellássák funkciójukat.

Ez a mi életünkben azt jelenti, hogy távol tartani magunkat a világ szennyétől, hogy vigyázni magunkra, és vigyázni a nyájra – ahogyan Pál apostol mondja az efézusi véneknek, mert mi hívő emberek mindannyian bizonyos értelemben vének

is vagyunk a magunk szolgálati területén. Mert vigyázni kell magunkra, és vigyázni kell azokra, akiket Isten ránk bízott. (Vö.: ApCsel 20,28) És ez, hogy „vigyázni magunkra”, azt jelenti, hogy minél jobban megismerni az Igét, minél jobban megismerni az Isten akaratát és minél inkább figyelni arra, hogy mire csábít bennünket a világ. Hogy mit akar bennük a világ elérni, és ilyen értelemben javítani és építeni a falat. De legyenek meg a kapuk is. Kapuk, amelyek időnként nyitva, és időnként zárva vannak. Hogy tegyünk bizonyosságot mások felé. Hogy tudjuk, hogy mi a szolgálatunk, mert minden hívő ember szolgálata a bizonyágtétel: a Jézus Krisztus keresztyéről és üres sírjáról való bizonyágtétel. Ez Isten akaratának a megismerése!

3 Végül, harmadjára: az állapotfelméréshez hozzátartozik **az akadály**, vagy – ha úgy tetszik: – **az ellenség felmérése, felismerése**. Úgy, ahogyan szintén az Igében olvastam: *Amikor meghallotta ezt a hóróni Szanballat, Tóbíjjá, az ammóni szolga és az arab Gesem, gúnyolódtak rajtunk, és így csúfoltak bennünket: Mit akartok csinálni? Talán a király ellen akartok föllázadni? Én azonban így válaszoltam nekik: Maga a menny Istene ad nekünk sikert, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést. Nektek azonban semmi részetek és jogotok nincs, emléketek sem marad Jeruzsálemben.*

Isten akaratának és a mi engedelmességünknek mindig vannak ellenségei, és ezzel is számolni kell! Hol gúnyolódnak, hol fenyegetnek, hogy alattomos módon úgy tesznek, mintha segíteni akarnának. Ahogyan egy hasonló helyzetben Ezdrás könyvében olvassuk. De céljuk mindig az, hogy a falakon minél nagyobbak legyenek a rések, hogy minél inkább lerombolódjanak a falak, és hogy a kapuk helyén ne álljon semmi. Ez az ellenség célja. De minden ellenség mögött ott van az igazi Ellenség, a Sátán.

Ahogyan a bűnbocsánat hirdetése közben is olvastam az Igét: „*A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson.*” Küzdeni kell az ellenség ellen: ez is hozzátartozik az új életben való járáshoz, az engedelmességhez, Isten akaratának felismeréséhez, a vezetéshez.

Hogy hogyan történik az ellenség ellen való küzdelem, ezt majd Nehémiás könyvének következő fejezeteiben fogjuk látni.

Végezetül hadd mondjam el azt, hogy – bár minden hasonlat sántít, de mégis – valami nagyon-nagyon csekély párhuzam felismerhető Nehémiás és Jézus Krisztus küldetésében. Természetesen összehasonlíthatatlan módon, de mégis valami csekély párhuzam felismerhető. Hiszen Jézus is harminc évig titokban, csendben úgy munkálkodott, hogy nem lépett még a nyilvánosság elé. Nehémiás is éjszaka járta körül a falakat. Jézus is felnövekedett, mint bármelyikünk. Hivatása volt, mint bármelyikünknek: ács volt a mestersége. Harminc évig nem lehetett tudni Róla, hogy Ki és milyen célból jött ebbe a világba. És látta és tudta, hogy a fal csupa rés, és a kapuk tűzben égtek meg. De tudta azt is, hogy mi Istentől, az Atyától való küldetése: hogy fel kell építenie a falakat, és új kapukra van szükség, és hogy Ő maga az az ajtó, Ő maga az a kapu az üdvösségre. Aki Rajta keresztül megy be és

jön ki, az megtartatik, és az legelőt talál. Hogy úgy mondjam, a saját élete falainak lerombolása és kapuinak tűzben való megégetése által, az Ő csodálatos váltságshalála, kereszthalála által, ahogyan életét letette a mi bűneinkért, ahogyan Magára vállalta nyomorúságainkat, bűneinket, s ahogyan belehalt azokba, a falak és kapuk lerombolása által tudta elvégezni küldetését: a falak felhúzását és a kapuk létrehozatalát.

Hiszen amit a falakról és a kapukról olvasunk, azt úgy is le lehet fordítani a magunk számára, – ahogyan szoktuk mondani – az az Isten-kép, hiszen Isten a maga hasonlatosságára és képmására teremtette az embert. Ez az Isten-kép összetört a bűnesetben, Ádám és Éva esetében. Ezért is énekeltük az istentisztelet elején, hogy „Tökéletes volt minden tekintetben...” De aztán jött a bűneset, és ez az Isten-kép összetört. A fal csupa rés, és a kapuk tűzben égtek meg, és Jézus Krisztusnak ez volt a küldetése, hogy a Maga templomának lerombolása által építse fel azt a másik templomot, hogy az Ő kereszthalála által nyerje meg számunkra a bűnbocsánatot és az örökéletet. De az ellenség is munkálkodott! Sántít a hasonlat, de én úgy gondolom, hogy értitek, kedves Testvérek, hogy miről van szó.

Hogyha a hívő ember keresi Isten akaratát, akkor egyfajta állapotfelmérésre van szüksége. A kiinduló állapot, az **alapállapot helyzetfelmérésére**, a bűnök és nyomorúságok feltárására, az **Isten akaratának** felmérésére, vagy – még inkább – **felismerésére**, (hiszen Istent mi felmérni nem tudjuk), és végül: az akadály, az **ellenség felmérésére és felismerésére.** Aztán elkezdődhet az építkezés! Úgy, ahogyan az Igében olvastam. Hadd olvassam még egyszer: „*Mert ki az közületek, aki tornyot akar építeni, és nem ül le előbb, és nem számítja ki a költséget, hogy telik-e mindenre a befejezésig? Nehogy - miután alapot vetett, de nem tudta befejezni - gúnyolni kezdje mindenki, aki látja, és ezt mondja: Ez az ember építkezni kezdett, de nem tudta befejezni.*”

Jeruzsálem rommá lett, és kapui tűzben égtek el. De maga a menny Istene ad nekünk sikert, és mi az ő szolgálóiként kezdjük el az építést. Nektek azonban – mondja az ellenségnek – semmi részetek és jogotok nincs, emléketek sem marad Jeruzsálemben.

Így mérjük fel az állapotot, és így kezdjük el mi is az építkezést!

Ámen.

Imádkozzunk!

Urunk! Hálát adunk Neked, hogy az a célod és az a terved minden gyermeked életében, hogy újra legyenek falak, és újra legyenek kapuk. Megvalljuk, Urunk, hogy az életünk tele van réssel, és tűzben égtek el a kapuk. Tele vagyunk nyomorúságokkal. Tele vagyunk keveredéssel, nem tudjuk magunkat kivonni ennek a világnak a hatásai alól, sőt mi magunk is hozzáteszünk ennek a világnak a gonoszságához és nyomorúságához. Urunk! Hadd valljuk meg állapotunkat. Hadd ismerjük meg állapotunkat, de hadd lássuk meg a Te nagy kegyelmedet is, hogy minden hívő gyermekeddel vagy, hogy a Te kegyelmedből származik minden jó, és a Te kegyelmed ad irányt és útmutatást a hívő életben: hogy mi a célunk és mi a feladatunk, és hogy Te velünk vagy. Urunk! Köszönjük a figyelmeztetést is, hogy ne tévesszük szem elől az ellenséget. De hogy az ellenségnek tudjuk azt mondani, amit Nehémiás is mondott, hogy „Maga a menny Istene, Te adsz nekünk sikert, mert mi a Te szolgálóként kezdjük el az építést.” Urunk! Adj teljes bizonyosságot ebben! Add, hogy a Te szolgálóid lehessünk! Add, hogy a Te élő hitre jutott, újjászületett gyermekeid lehessünk minél többen! És hogy elvégezzük azt a feladatot, amelyet ránk bízál. Urunk! Hadd könyörögjünk ne csak magunkért, hanem másokért is. Hadd könyörögjünk olyanokért is, akiknek testi életében van „csupa rés”, és „kapuk” tűzben égtek el. Hadd könyörögjünk a betegekért, a műtét előtt állókért, a nyomorúságban lévőkért. És hadd könyörögjünk azokért is, akikre mindez lelki értelemben jellemző. Hadd könyörögjünk a gyászolókéért, a szomorú szívűekért. Hadd kérjünk a Te népedért, Egyházadért: itt, Újpesten és szerte az egész országban! Urunk! Hadd épüljenek a falak, és hadd épüljenek a kapuk! Hadd lássa minden gyülekezet, s hadd lássa minden gyermeked, hogy mi a feladata, hogy mit bízál rá. S hadd haladjon előre a Te országod ügye ilyen módon. Hadd haladjunk előre azon a keskeny úton, amelyre rátértünk a szoros kapun való belépés által. Urunk! Köszönjük, hogy egy csodálatos örökség vár bennünket. Köszönjük, Urunk, hogy olyan Országba juthatunk el, amit szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg sem gondolt, amit Te készítettél a Téged szeretőknak. Urunk! Várjuk, hogy visszajöjj, hogy új eget és új földet teremts, amelyben igazság lakozik. Látjuk ennek a világnak minden igazságtalanságát, minden bűnét, meg a magunk igazságtalanságait és bűneit is. Könyörülj rajtunk! Jöjj el, Úr Jézus, minél hamarabb!

Ámen.